

Marina Minerals OÜ
caspar@minerals.ee

Rüütja maardla Rüütja liivakarjääri maavara kaevandamise keskkonnanaloo taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

Marina Minerals OÜ (registrikood 11349875, aadress Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Jalgpalli tn 21, 11312) esitas Keskkonnaametile Rüütja liivakarjääri maavara kaevandamise keskkonnanaloo (edaspidi ka *kaevandamisloa* või *loa*) taotluse. Esialgne taotlus on registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS (edaspidi *KOTKAS*) 03.08.2022 nr DM-120958-1 all. Täiendatud ja nõuetele vastav taotlus on KOTKAS-es registreeritud 26.09.2022 nr DM-120958-6 all.

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 3 lõike 1 punkti 1 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju.

KeHJS § 11 lõike 2 kohaselt vaatab otsustaja tegevusloa taotluse läbi ning teeb otsuse keskkonnamõju hindamise (edaspidi *KMH*) algatamise või algatamata jätmise kohta KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud valdkondade tegevuse ja KeHJS § 6 lõikes 2¹ viidatud tegevuse korral õigusaktis sätestatud tegevusloa taotluse menetlemise aja jooksul, kuid hiljemalt 90. päeval pärast KeHJS § 6¹ lõikes 1 loetletud teabe saamist. KeHJS § 9 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja. Maapõueseaduse § 48 kohaselt annab kaevandamisloa Keskkonnaamet, seega on Keskkonnaamet otsustajaks KeHJS tähenduses.

KeHJS § 6 lõike 2 punkti 2, § 6¹ lõike 3, § 11 lõigete 2 ja 4 ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 3 punkti 4 kohaselt peab loa andja andma eelhindangu selle kohta, kas pealmaakaevandamine kuni 25 hektari suurusel alal on olulise keskkonnamõjuga tegevus ning kaaluma KMH algatamise vajalikkust. KeHJS § 11 lõike 2³ järgi otsustatakse KMH vajalikkus, lähtudes eelhindangust ja asjaomase asutuse seisukohast.

I. EELHINNANG

KeHJS § 6¹ lõike 3 järgi annab Keskkonnaamet eelhindangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust. Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lõike 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ (edaspidi *määrus nr 31*).

Vastavalt KeHJS § 6¹ lõikele 1 esitab arendaja eelhindangu andmiseks koos tegevusloa taotlusega või § 6 lõikes 2⁴ nimetatud juhul otsustaja nõudmisel KeHJS § 6¹ lõikes 1 sätestatud teabe. Nõutud teave sisaldub Rüütja liivakarjääri keskkonnanaloo taotluses (registreeritud

KOTKAS-es 26.09.2022 nr DM-120958-6 all) ning eelhinnangu koostamisel on tuginetud sellele.

1. Kavandatav tegevus

1.1. tegevuse iseloom ja maht

Rüütja liivakarjääri keskkonnaluba taotletakse Rapla maakonnas Kehtna vallas Selja külas Rüütja maardlas (registrikaardi nr 854) katastriüksusel Kõnnu metskond 2 (katastritunnus 29203:001:0410 ja pindala 3564,25 ha). Katastriüksuse omanik on Eesti Vabariik, valitseja on Keskkonnaministeerium ja volitatud asutus on Riigimetsa Majandamise Keskus.

Taotletava Rüütja liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaa pindala on 24,98 ha, millest mäeeraldis on 23,71 ha. Kaevandatav maavara on taotluse kohaselt täiteliiv (aktiivne tarbevaru 291 tuh m³, millest kaevandatav varu on 287 tuh m³). Kaevandatud maavara kasutamise otstarve on taotluse kohaselt teede ehitus ja üldehitus. Kaevandamise keskmine aastamäär on taotluse kohaselt 36 tuh m³. Keskkonnaluba taotletakse 10 aastaks. Taotlus sisaldab ka vee osa.

Enne kaevandamistegevuse alustamist tuleb Rüütja liivakarjääri mäeeraldisel raadata mets alal, kus seda varasemalt tehtud pole, juurida kännud ning teiselada katend. Katend kooritakse järkjärgult buldooseri või ekskavaatoriga ning ladustatakse mäeeraldise teenindusmaale kuni 3 m kõrgustes aunades ning kasutatakse esimesel võimalusel karjääriala korrastamisel. Säilitamiseks mulla bioloogilist aktiivsust ei tohi aunasid tihendada. Kasvukihti (mulda) saab kasutada karjääri hilisemal bioloogilisel korrastamisel. Juhul, kui kogu katend ei osutu korrastamisel vajalikuks, siis see võõrandatakse vastavalt kehtivale seadusele.

Kasulik kiht (kaevandatav maavara) kaevandatakse ekskavaatori või kopplaaduriga. Kaevis laetakse kalluritele ja transporditakse karjäärist välja. Karjääri teenindamiseks on vaja rajada mäetööde teostamiseks erinevates etappides teenindusteed. Karjääris ei ole plaanis kasutada sõelumiskompleksi ega purustus-sorteerimissõlme.

Võttes arvesse, et kasulik kiht jääb Rüütja liivakarjääris suuremas osas vee alla, on kaevandamine planeeritud veetaseme alandamisega (võrreldes loodusliku veetasemega on plaanis veetaseme alandada keskmiselt 1 m võrra). Kaevandamisel tuleb arvestada sellega, et kaevandamistegevus ei takistaks olemasolevate maaprandussüsteemide toimimist.

Kvaternaarisetete põhjavett on taotletaval mäeeraldisel võimalik kraavitusega isevoooluliselt alandada, süvendades kraave ning juhtides vett piirkonna maaprandussüsteemi kraavidesse, mis suubuvad Nurtu jõkke. Sellist veetaseme reguleerimist võib taotluse kohaselt jätkata ka pärast maavaravaru ammendamist, võimaldades ala korrastada metsamaaks. Taotletava Rüütja liivakarjääri mäeeraldiselt ärajuhitav vesi moodustub peamiselt sademete ja lume sulamise veest.

Rüütja liivakarjäärist juhitakse veed kahe väljalaskmega (RA052 ja RA053) Nimi teadmata kraavi (Eesti Looduse Infosüsteemi (edaspidi *EELIS*) kood VEE1113111) ja Nimi teadmata kraavi (EELIS kood VEE1113105). Arvestades maapinnareljeefi ja maaprandussüsteemide kraavide valgalsid, on karjääri edelanurgast (väljalask 1) hinnanguliselt võimalik ära juhtida ~75% karjääri kogunevast veest ja kagunurgast (väljalask 2) ~25% karjääri kogunevast veest.

Rüütja karjäärast kraavitusega ära juhitava vee äravooluhulk on keskkonnaloa taotluses arvatud valgala (karjäär) pindala 23,71 ha korrutamisel valgale langeva pikaajalise keskmise sademete hulgaga, millest on lahutatud aurumise osakaal. Kuusiku meteoroloogiajaama andmetel oli aastatel 1991 - 2020 piirkonna aastane keskmine sademete hulk 730 mm. Aurumine on keskmiselt 450 mm/aastas. Arvutuse tulemusena saame äravooluhulgaks 66,4 tuh m³ aastas (keskmine vooluhulk 2,1 l/s ehk 0,002 m³/s).

Karjäärast ärajuhitud vee kogus sõltub sademete hulgast, mis kvartalite lõikes erineb oluliselt. Sellest tulenevalt soovitakse keskkonnaloa taotluse kohaselt jätta karjäärast ärajuhitud vee kvartaalsed kogused lahtised ning määrata loaga aastane karjäärast ärajuhitud vee kogus. Seega määratakse keskkonnaloas Rüütja liivakarjäär 1 väljalask aastaseks koguseks 49 791 m³ ja Rüütja liivakarjääri 2 väljalask aastaseks koguseks 16 597 m³.

1.2. tegevuse seosed asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega

Rapla maakonnaplaneeringu kohaselt asub taotletav Rüütja liivakarjäär rohelise võrgustiku alal ning kaitsmata põhjaveega alal.

Maakonnaplaneeringu seletuskirja kohaselt tuleb asustust ja majandustegevust kavandada põhimõttel, et see ei lõikaks läbi rohelise võrgustiku koridore. Rohelise võrgustiku aladele ehitiste/rajatiste kavandamine on kaalutletud juhtudel lubatud, kui sellega säilib rohelise võrgustiku terviklikkus ja toimimine. Looduslike alade osatähtsus rohelise võrgustiku tuumaladel ei tohi langeda alla 90% pindalast ning koridorides alla 70% koridori keskmisest läbimõõdust, vajadusel tuleb rakendada kompenseerivaid meetmeid (metsastamine, põõsarde rajamine, puude istutamine võrde liitumine jms). Juhul, kui tööstuse ja teiste taristute rajamine rohelisse võrgustikku on mõõdapääsmatu, tuleb eriti hoolikalt valida rajatiste asukohti ja hinnata nende mõju rohelise võrgustiku toimimisele ning vajadusel tuleb rakendada vajalikke leevendus- ja kompensatsioonimeetmeid. Maavarade kasutamisel rohevõrgustiku alal on eesmärk negatiivse keskkonnamõju minimeerimine ning looduslike protsesside ja maastikuilme taastamine pärast majandustegevuse lõppemist. Maardlate kasutuselevõtul vältida võimalusel alasid, mis asuvad rohelise võrgustiku aladel. Juhul, kui nimetatud aladel on kaevandamine majanduslikult otstarbekas, tuleb eelnevalt kaaluda kaevandamise mõju maastikukomponentidele.

Rapla maakonna aluspõhjalised veekompleksid on valdavalt nõrgalt kaitstud või kaitsmata, mistõttu võib ülemistes veekihtides olla kohati põllumajandustegevuse tõttu suurenenud nitraadisisaldus. Nõrgalt kaitstud põhjaveega aladel tuleb maakonnaplaneeringu kohaselt kaaluda põllumaa kasutuskohanduse vähendamist.

Kuni uue Kehtna valla üldplaneeringu kehtestamiseni kehtib 2009. aastal kehtestatud Kehtna valla üldplaneering. Kehtiva üldplaneeringu kohaselt alade, mis kattuvad maardlatega, kuid mida ei ole maavara väljamise (mäetööstusmaa) eesmärgil seni kasutusse võetud ning mida ei ole nimetatud planeeringus käsitletud kaevandamiseks perspektiivsena, määratlemine mäetööstusmaana on võimalik pärast maavara kaevandamise loa taotlemist ja selle saamist õigusaktides sätestatud korras ja tingimustel.

Mäetööstusmaa üldised kasutamise- ja arendamistingimused on üldplaneeringu kohaselt järgmised:

- kaevandamise lõpetamisel tuleb kaevandusala korrastada;

- kaevandamise ajal teede tolmuva hoidmine fikseeritakse kaevandusloa taotluse menetlemise käigus ning lepatakse kokku eraldi sõlmitavate lepingutega.

Nimetatud planeeringud ei välista Rüütja liivakarjääri rajamist taotletud kohta.

Rail Balticu raudtee kavandatav trassikoridor jääb taotletavast mäeeraldisest ning selle teenindusmaast ~1 km kaugusele läänesuunda. Kaevandamisloa taotluses viidatakse, et planeeritavast karjäärist kaevandatav maavara on plaanis realiseerida raudteetrassi muldetööde ehitusel ja viadukti ning ökodukti muldetööde ehitusel.

Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskava (2022-2027, edaspidi *VMK*)¹

- Eestis on moodustatud veemajanduskavad Lääne-Eesti vesikonnale, Ida-Eesti vesikonnale ja Koiva vesikonnale.
- Vesikonna veemajanduskava koostamisel lähtuti Euroopa Parlamendi ja nõukogu veepoliitika raamdirektiivis (2000/60/EÜ) ja veeseaduses sätestatud eesmärkidest ning nõuetest.
- Veepoliitika raamdirektiiv seab veekaitse põhieesmärgiks kõikide vete hea seisundi saavutamise. Selle eesmärgi saavutamiseks rakendatakse valgalapõhise veemajanduse põhimõtteid, mille osaks oli ka veemajanduskavade koostamine.

Kavandatav tegevus on otseselt seotud Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskavas käsitletud vooluveekogumiga Nurtu_1 vooluveekogumi seisund hinnatud heaks. Veemajanduskomisjonile esitatud seletuskirja lisatabel Eesti pinnaveekogumite seisundi 2021. aasta vahelhinnangu kohta „Eesti veekogumite koondseisundi, ökoloogilise seisundi või ökoloogilise potentsiaali ja keemilise seisundi 2021. a. ajakohastatud hinnang“ kohaselt oli Nurtu_1 (1113100_1) koondseisund 2021. aastal hea².

1.3. ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Enne karjääri rajamist on alal tegemist maatulundusmaaga, mis on umbes pooles ulatuses kaetud metsaga. Karjäär on plaanis korrastada metsamaaks.

Enne kaevandamist katend kooritakse järk-järgult buldooseri või ekskavaatoriga ning ladustatakse mäeeraldisel teenindusmaale kuni 3 m kõrgustes aunades ning kasutatakse esimesel võimalusel karjääriala korrastamisel. Säilitamiseks mulla bioloogilist aktiivsust ei tohi aunasid tihendada. Kasvukihti (mulda) saab kasutada karjääri hilisemal bioloogilisel korrastamisel. Juhul, kui kogu katend ei osutu korrastamisel vajalikuks, siis see võõrandatakse vastavalt kehtivale seadusele.

Kaevandatavat maavara plaanitakse kasutada teedehituses ja üldehituses.

Kasulik kiht ehk kaevandatav maavara jääb Rüütja liivakarjääris suuremas osas (ligikaudu 55% sh veealuse kasuliku kihi paksus on keskmiselt 1 m) vee alla. Seega on kaevandamine planeeritud veetaseme alandamisega.

---

¹ <https://envir.ee/veemajanduskavad-2022-2027>

² <https://keskkonnaportaal.ee/et/pinnaveekogumite-seisundiinfo>

Kvaternaarisetete põhjaveet on taotletaval mäeeraldisel võimalik kraavitusega iseveooluliselt alandada (võrreldes loodusliku veetasemega keskmiselt 1 m võrra), süvendades kraave ning juhtides vett piirkonna maaparandussüsteemi kraavidesse, mis suubuvad Nurtu jõkke. Sellist veetaseme reguleerimist võib taotluse kohaselt jätkata ka pärast maavaravaru ammendamist, võimaldades ala korrastada metsamaaks. Taotletava Rüütja liivakarjääri mäeeraldiselt ärajuhitud vesi moodustub peamiselt sademete ja lume sulamise veest. Taotluse kohaselt on 1. väljalaskmel lubatud vooluhulk aastas 49 791 m³ ja 2. väljalaskmel 16 597 m³.

Ala looduslik mitmekesisus on seotud seal enne karjääri rajamist osaliselt kasvava metsaga. Karjääri rajamisel olemasolev olukord muutub, kuna kaevandamise ajal on seal tegemist tööstusmaastikuga. Karjäär ammendatakse eeldatavalt võimalikult ruttu seoses lähipiirkonnas planeeritavate taristu projektidega. Karjääri korrastamisel metsamaaks saab ala looduslik mitmekesisus hakata taastuma.

1.4. tegevuse energiakasutus

Karjäärini on võimalik pääseda mööda Järvakandi - Nõlva metsateed nr 2920056, mis on teiste metsa-, kohalike või erateede abil ühendatud Rapla - Järvakandi – Kergu tugimaanteega nr 27. Seega juurdepääsuteede rajamiseks energiat ei kasutata, kuid karjääris sees liikumiseks on vaja teid rajada.

Karjääri alalt eemaldatakse katend ning seal veel kasvav mets. Seejärel on peamised energiatarbijad karjääris töötavad seadmed ja masinad. Kui võrd veetaset on plaanis alandada iseveooliselt siis vee väljapumpamiseks karjäärist energiat ei kasutata, küll aga on vaja energiat kasutada kraavide süvendamiseks.

1.5. tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Rüütja liivakarjääri mäeeraldis ja mäeeraldisel teenindusmaa paiknevad Lääne-Eesti madaliku äärealal, ida-läänesuunalisel Läänemere arengufaasidest pärineval madalal rannavallil. Kogu rannavalli piires levib moreenil (sh plastne savi ja rähkne lubjakivi) savika kuni puhta, kohati kruusaka liiva kompleks, kus kvaternaarisetete paksus geoloogilise uuringu andmete põhjal ulatub kuni 3 meetrini. Katendi paksus on mäeeraldisel 0,1 – 0,3 m (keskmiselt 0,3 m), millest kasvukiht moodustab keskmiselt 0,1 m. Kasuliku kihi lasum jääb ~44 – 46 m abs kõrgusele, järgides maapinna reljeefi.

Võimalik mõju põhja- ja pinnaveele on seotud kaevandamiseks kasutatavate seadmete avariilukordadega. Kuna kasutatav tehnika sisaldab ja kasutab töötamiseks määrdeaineid ja kütust, siis on võimalik, et esineb nende lekkeid. Kasutades tehniliselt korras seadmeid ja neid regulaarselt hooldades on lekete tõenäosus väike ja lekkes kiiresti avastatavad. Avariilukorra tekkimise tõenäosus ei ole suurem, kui mõnes teises rasketehnikaga seotud tegevusalal (nt põllumajandus).

Masinate suuremahulisi hooldusi ja remonttöid ei plaanita karjäärialal teha, kuid vajadusel teostatakse väiksemad remonttööd ja korralised hooldused selleks kohaldatud alal. Kaevandamise ja masinate hooldamisel tuleb rangelt jälgida, et pinnasesse ei satuks kütust ega õli.

Kõige tõenäolisem pinnase kvaliteeti mõjutav avari on diiselkütuse või õli leke masinatest, mis kaevandamistöõde käigus võib juhtuda. Reostuse vältimiseks tuleb rangelt jälgida, et kaevandamis- ja laadimiskohtades ei satuks diiselkütust ega määrideõli karjääri põhja. Seadmete tankimine ja hooldus peab toimuma väljaspool karjääri või selleks spetsiaalselt ettevalmistatud plastil, mis on varustatud õlitõrje vahenditega. Õnnetuse kohas tuleb reostunud pinnas kiiresti eemaldada ja anda üle vastavat litsentsi omavale jäätmekäitlusasutusele. Loale seatakse vastav tingimus.

Õhukvaliteedi piir- ja sihtväärtused ning hindamispiirid on kehtestatud keskkonnaministri 27.12.2016 määrusega nr 75.

Vastavalt keskkonnaministri 14.12.2016 määrusele nr 67 „Tegevuse künnisvõimsused ja saasteainete heidete künniskogused, millest alates on käitise tegevuse jaoks nõutav õhusaasteluba¹“ ja selle lisale on õhusaasteluba vaja kui kaevandamise käigus eraldub ühe aasta jooksul atmosfääri tahkeid osakesi (PM_{SUM}) enam kui 1 tonn. Aastase kaevandamise mahu 36 tuh m^3 korral on tahkete osakeste summaarne heitkogus 0,0324 t, määruises nr 67 toodud künniskoguseid kaevandamistegevuse käigus ei ületata ja õhusaasteluba vaja ei ole.

Tolmu võib eralduda vähesel määral maavara väljamisel, kuid enamjaolt on looduslikus olekus liiv niiske ning ei tolma. Tolmu levik mäetööde juures on üldjuhul lokaalne, vajadusel on võimalik kasutada leevendusmeetmeid (teede ja kaevise niisutamine). Karjääris ei ole plaanis kasutada sõelumiskompleksi ega purustus-sorteerimissõlme, kuna väljatav materjal ei ole sobilik sõelumiseks ega purustamiseks, seega tolmu levik ja teke kaevandamisel on minimaalne.

Välisõhus leviva müraga seonduvat reguleerib atmosfääriõhu kaitse seaduse § 55 kuni 66. Kaevandamisloa omaja on kohustatud kinni pidama nii atmosfääriõhu kaitse seadusest, keskkonnaministri 16.12.2016 määrusest nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ kui ka sotsiaalministri 04.03.2002 määrusest nr 42 „Müra normtasemed elu- ja puhkealal, elamutes ning üldkasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid“.

Mürataseme normeerimisel lähtutakse ajavahemikust (päeva- ja ööaeg on vastavalt 07.00-23.00 ja 23.00-07.00), müraallikast, müra iseloomust ja välismüra puhul hoonestatud või hoonestamata ala kategooriast.

Rüütja liivakarjääri lähiala käsitletakse vastavalt keskkonnaministri määrusele nr 71 kui II kategooria ala, kus tööstusmürale kehtivad järgmised piirväärtused: päevasel ajal 60 dB ja öisel ajal 45 dB. Liiklusemüra (nt maanteeliiklus) piirväärtused II kategooria alal on vastavalt: päevasel ajal 60 dB (65 dB on lubatud müratundliku hoone teepoolsel küljel) ja öisel ajal 55 dB (60 dB on lubatud müratundliku hoone teepoolsel küljel). Arvestades, et karjäär töötab päevasel ajal tuleb tagada vastav päevase aja normtase elamumaa-alal. Lähim majapidamine asub taotletavast mäeeraldisest ~700 m kaugusel.

Müra tekitavad karjääris töötavad kaevandamismasinad – buldooser, ekskavaator, frontaalladur, kallurauto. Kaevise väljaveoks kasutatavatel kallurautodel on helirõhutase normeeritud.

Taotlusele on lisatud müra leviku mudel. Kavandatava tegevusega ei kaasne mudelis toodud tingimustel ülenormatiivse (>60 dB) mürataseme levimist väljapoole tootmisterritooriumi ega

piirnormide ületamist lähimate majapidamiste õuealadel. Hajumiskaardilt nähtub, et ülenormatiivne müratase (>60 dB) levib peamiselt karjääriala piires töötavate masinate/seadmete ümber kuni ~40 m ulatuses. Lähimate majapidamiste juures ning metsise püsielupaiga sihtkaitsevööndis ühtlustub karjääris tekkiv müra loodusliku mürafooniga (karjääris tekkiva müra väärtus alla 35 dB). Kaevandataval mäeeraldisel väljakujunev iseloomulik maastik ja mäeeraldise piiridele rajatavad katendivallid aitavad müra levikut täiendavalt lokaliseerida.

Vibratsiooni põhjustavaid löhketöid liivakarjäärides ei tehta ning ei kasutata ka hüdrovasarat. Lähtuvalt töötervishoidu käsitlevast seadusandlusest on karjääris töötavale tehnikale kehtestatud vibratsiooni piirnormid juba valmistajatehases. Rüütja liivakarjääris töötav tehnika peab vastama kehtestatud normidele, mistõttu kaevandamisel kasutatav tehnika ning laadimistööd ei põhjusta vibratsiooni, mis võiks oluliselt negatiivselt mõjutada karjääris töötavaid inimesi või ümbruskonda.

Valguse, soojuste, kiirguse ja lõhna reostust kaevandamistegevusest ümbruskonnale ei kaasne.

1.6. tekkivad jäätmekogumised ning nende käitlemine

Jäätmeseaduse § 7¹ lõike 1 kohaselt loetakse kaevandamisjäätmeteks jäätmekogumised, mis on tekkinud maavarade uuringute, maavarade kaevandamise, rikastamise ja ladustamise ning kaevandamise töö tulemusena. Sellekohaselt võib mäeeraldisel kirjeldatud tegevuse tulemusel kaevandamisjäätmeteks kvalifitseerida kooritud katendit (kokku koos mullaga 65 tuhat m³). Taotluse seletuskirjast selgub, et mäeeraldiselt eemaldatud katend ladustatakse mäeeraldisel teenindusmaal aunades ning kasutatakse hilisemalt kaevandatud ala korrastamiseks. Korrastamistöödeks mittevajalik materjal võõrandatakse vastavalt kehtivale seadusele. Seega ei kuulu katend jäätmekogumise eriosa alla ja kaevandamisjäätmeid ei teki. Kaevandaja on teadlik, et juhul kui tegevuse käigus selgub, et kaevandamisjäätmeid siiski tekib, on kohustus esitada ka kaevandamisjäätmekogumise.

1.7. tegevusega kaasnevate avariiohtude esinemise võimalikkus, sealhulgas heite kogus

Avariiohtude võimalikkust on käsitletud eelhinnangu punktis 1.5.

1.8. tegevuse seisukohast asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide oht, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide oht teaduslike andmete alusel

Tegevuse seisukohast asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide oht puudub.

2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

2.1. olemasolev ja planeeritav maakasutus ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Enne karjääri avamist on alal tegemist maatulundusmaaga, mis on umbes pooles ulatuses metsaga kaetud. Kaevandamisloa saamise korral muudetakse karjääri alune maa-ala mäetööstusmaaks. Karjäär on plaanis korrastada metsamaaks.

Taotlusele on lisatud Põllumajandus- ja Toiduameti (edaspidi *PTA*) 20.06.2022 kiri nr 6.2-2/28852, mille kohaselt Rüütja liivakarjääri mäeeraldis ja mäeeraldise teenindusmaa kattuvad täielikult maaparandusehitisega Järvakandi5 (ÜP-49) (maaparandussüsteemi/ehitise kood 5111310010300/001). Rüütja karjääri maa-alale jäävad maaparandusehitise kuivenduskraavid, mis ei mõjuta maaparandussüsteemi kui terviku tööd. PTA kooskõlastas Rüütja liivakarjääri keskkonnaloa toatluse tingimused, et kaevandamise ja sellele eelnevate tööde käigus ei tohi kahjustada Rüütja liivakarjäärist väljapoole jäävate kraavide ja truupide tehnilist seisukorda ning vältida tuleb sette ja pinnase edasikandumist alast väljuvatesse kuivenduskraavidesse. Taotluse seletuskirjas on selgitatud, et taotluses ei ole käsitletud karjäärist välja juhitava vee puhastamise meetmeid – see lahendatakse kaevandamise projekti koostamise käigus vastavalt PTA projekteerimistingimustele. Loale lisatakse vastav kõrvaltingimus.

Taotletava mäeeraldise ja selle teenindusmaa piirist ~32 m kaugusele jääb Rapla - Järvakandi – Kergu riigitee nr 27 äärmise sõiduraja äärmine serv. Kattumis teekaitsevööndiga ei ole. Taotletava mäeeraldise ja selle teenindusmaa põhjaservast ~8 m kaugusele jääb metsatee Lelle sihitee nr 2920043.

Rail Baltic raudtee kavandatav trassikoridor jääb taotletavast mäeeraldisest ning selle teenindusmaast ~1 km kaugusele läänesuunda.

Taotletavast mäeeraldise teenindusmaast lõunas kulgeva 2920056 Järvakandi – Nõlva tee serva on rajatud keskpinge (1 – 20 kV) elektriõhuliini ASULA I:JAR (tunnus K3905715), mille kaitsevööndi laius on 10 m mõlemale poole liini teljest. Rüütja liivakarjääri mäeeraldisele ega mäeeraldise teenindusmaale liini kaitsevöönd ei ulatu.

2.2. alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Enne karjääri avamist on alal tegemist maatulundusmaaga, mis on umbes pooles ulatuses metsaga kaetud. Kaevandamisloa saamise korral muudetakse karjääri alune maa-ala mäetööstusmaaks. Karjäär on plaanis korrastada metsamaaks.

Katendi paksus on mäeeraldisel 0,1 – 0,3 m (keskmiselt 0,3 m), millest kasvukiht moodustab keskmiselt 0,1 m. Katendi kogus taotletaval mäeeraldisel on 65 tuh m³ (sh muld hinnanguliselt mahuga 24 tuh m³). Katend kooritakse ning säilitatakse karjääri piiril vallides karjääri korrastamiseni ning see osa katendist, mida korrastamisel ei kasutata, võõrandatakse.

Kasuliku kihi (kaevandatava maavara) moodustavad mäeeraldisel beež kuni pruun väga peen ja peeneteraline savikas (moreensed) liiv, mille teralisus nii vertikaalses läbilõikes kui ka pindalaliselt on muutlik. Kasulikus kihis esinevad kohati munakad ja paelahmakad. Liiv on kohati rähkne ja paakuv. Kruusaosakeste sisaldus on muutlik, olles mäeeraldisel ebaühtlaselt jaotunud. Kruusaosis on enamasti peen kuni keskmine (4 – 16 mm). Purdosad on nii karbonaatsed kui ka kristalliinsed ning keskmiselt kulutatud. Üksikud munakad on läbimõelduga kuni 10 – 15 cm.

Kohati esineb vahetult katendi all kuni 1,6 m paksune beež, keskmiseteraline vähese savi- ja tolmusisaldusega, kohati kruusakas liiv. Valdavalt järgneb sügavamal puhtale liivale eelkirjeldatud savikas kruusakas liiv, aga paiguti ongi kasulikuks kihiks ainult see puhas liiv.

Kirjeldatud materjal – savikas moreenne ja puhas liiv moodustab mäeeraldise kasuliku kihi, mille paksus on kaevandite andmeil maksimaalselt 2,7 m. Kasuliku kihi paksus väheneb mäeeraldise äärealades, asendudes kaevandites Š-10, 17 ja 19 moreeniga.

Liivalasundi lamamiks on sinakashall, sitke-plastne savi (Q1jrVr_g) või paas (S1vl). Kasuliku kihi lamamipind on kohati lauglev, kohati tasane, jäädes absoluutkõrguste 42,4 – 45,2 m vahemikku, väikese langusega lääne suunas. Mäeeraldise äärealadel lõuna- ja idaservas paiknevates kaevandites (Š-10, 17 ja 19) lasus kas kohe vahetult kasvukihi all või 0,4 m paksuse liivakihi all rähkne savimoreen. Liiv ja kruus looduses ei taastu.

Mäeeraldisel on hüdrogeoloogilises läbilõikes maapinnalt esimeseks veekihi kvaternaari veekompleks. Liiva lamamiks on vähese veejuhtivusega savi, moreen või lubjakivi. Kvaternaarisetete põhjavesi on surveta ja toitub sademetest. Põhjavee tase jäi uuringuaegsete mõõtmiste andmetel (10. – 11.02.2022) 0,0 – 3,0 m sügavusele maapinnast, absoluutkõrgustele 43,3 – 46,0 m (keskmiselt 44,8 m). Üksikud mäeeraldise põhja- ja idaservas asuvad kaevandid (Š-3, 5 ja 15), mis paiknesid kuivenduskraavi ääres, olid kuivad. Mäeeraldisele jäävates kraavides jäi 2022. aasta märtsis veetase 43,7 – 45,3 m abs kõrgusele.

Geoportaali 1 : 50 000 hüdrogeoloogilise kaardi alusel on üldine põhjavee voolusuund läände ja edelasse. Maapinnalähedase põhjaveekihi veetase järgib üldiselt maapinna reljeefi. Mäeeraldisel ja selle ümbruses reguleerivad maapinnalähedase põhjavee režiimi (sh veevoolu suunda) ulatuslikud maaparandussüsteemid.

Kaevandamistegevus mõjutab Kvaternaari setete veekihti. Veekihi vett ammutatakse üksikute salvkaevudega. Piirkonna veevarustus baseerub peamiselt Siluri-Ordoviitsiumi veekompleksil (maapinnalt esimene aluspõhjaline veekompleks), mis moodustab piirkonnas Siluri-Ordoviitsiumi Matsalu põhjaveekogumi. Veekogumi koguseline seisund on 2020. aastal hinnatud heaks, keemiline seisund halvaks, koondseisnud halvaks. Kaevandamistegevusega ei mõjutata Siluri-Ordoviitsiumi veekompleksi.

Kvaternaarisetete põhjavett on taotletaval mäeeraldisel plaanis kraavitusega isevoooluliselt alandada, süvendades kraave ning juhtides vett piirkonna maaparandussüsteemi kraavidesse, mis suubuvad Nurtu jõkke. Sellist veetaseme reguleerimist võib taotluse kohaselt jätkata ka pärast maavaravaru ammendamist, võimaldades ala korrastada metsamaaks.

Taotlusele on lisatud PTA kooskõlastus, mille alusel ei tohi kaevandamise ja sellele eelnevate tööde käigus kahjustada Rüütja liivakarjäärist väljapoole jäävate kraavide ja truupide tehnilist seisukorda ning vältida tuleb sette ja pinnase edasikandumist alast väljuvatesse kuivenduskraavidesse.

Vee erikasutaja peab tagama vee juhtimisel suublasse loaga seatud piirmääradele vastavuse. Veeproovide mittevastavuse korral tuleb loa omajal kasutusele võtta asjakohased meetmed, tagamaks karjäärivee vastavuse loas kehtestatud piirmääradeni.

Ala looduslik mitmekesisus on seotud ala umbes pooles ulatuses katva metsaga. Karjääri rajamisel need kooslused kaovad, kuid karjääri korrastamisel tekitatakse eeldused koosluste taastumiseks. Rüütja liivakarjääris on eeldatav veetase maavara ammendamisel abs kõrgusel 44,0 m, mistõttu ei ole mäeeraldisele võimalik kujundada määruuses nimetatud nõuetele vastavat veekogu. Sellest tulenevalt tuleb kaevandatud maa-alale maavara ammendamisel moodustada metsamaa selliselt, et põhjavesi jääks maapinnast vähemalt 0,7 m sügavusele (maapinna abs

kõrgus peaks olema vähemalt 44,70 m). Mäeeraldisele ja selle teenindusmaale tekkiva metsamaa pindala on 24,98 ha. Kuivõrd karjäär ammendatakse eeldatavalt suhteliselt ruttu seoses ümbruskonna taristu projektidega siis ka korrastamisega alustatakse esimesel võimalusel. Metsa taastumine võtab küll aega, kuid metsa uuenemine on aeganõudev igal juhul, mitte ainult karjääri korrastamisel.

2.3. keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Taotletaval mäeeraldisel ning selle mõjupiirkonnas puuduvad märgalad, jõeäärsed alad, jõesuudmed, rannad, kaldad, merekeskkond ja pinnavormid, seega kaevandamistegevusel neile mõju puudub.

Nurtu jõgi (ka Valgu jõgi) (EELIS kood VEE1113100, veekaitsevöönd 10 m) jääb karjäärile lähimas nurga sellest 123 m kaugusele. Ranna või kalda piiranguvöönd (100 m) karjäärini ei ulatu.

Osa taotletavast karjääri alast on metsaga kaetud. Mäeeraldise alalt raadatakse seal veel kasvav mets. Karjäär korrastatakse metsamaaks.

Karjäärile lähimad kaitstavad loodusobjektid on järgmised (lisatud kaugus mäeeraldise teenindusmaast):

Kaitsealuse liigi (III kategooria) suur nõöpsamblik (*Megalania grossa*) leiukoht (EELIS kood KLO9701434) (430 m);

Kaitsealuse liigi (III kategooria) sile neersamblik (*Nephroma laevigatum*) leiukoht (EELIS kood KLO9701376) (430 m);

Kaitsealuse liigi (II kategooria) väike nõgisamblik (*Parmeliella triptophylla*) leiukoht (EELIS kood KLO9701404) (425 m);

Kaitsealuse liigi (III kategooria) harilik kopsusamblik (*Lobaria pulmonaria*) leiukoht (EELIS kood KLO9701446) (440 m);

Kaitsealuse liigi (III kategooria) Helli ebatähtlehik (*Anastrophyllum hellerianum*) leiukoht (EELIS kood KLO9402505) (420 m);

Kaitsealuse liigi (III kategooria) haavanääts (*Junghuhnia pseudozilingiana*) leiukoht (EELIS kood KLO9601011) (800 m);

Nõlva metsise püsielupaik (EELIS kood KLO3000230) (860 m) pindalaga 229,9 ha. Nõlva metsise püsielupaik kuulub Salavere-Tõrasoo loodusala (EELIS kood RAH0000538) koosseisus Natura 2000 võrgustikku.

Vääriselupaik VEP210446 asub planeeritavast karjäärist 420 m kaugusel.

Nõlva metsise püsielupaik on kaitse alla võetud II kaitsekategooriasse kuuluva liigi metsise (*Tetrao urogallus*) soodsa seisundi tagamiseks .

Salavere-Tõrasoo loodusala kaitse-eesmärk on elupaigatüüpide jõed ja ojad (3260), liigirikkad niidud lubjavesel mullal (*6270), lood (alvarid – *6280), sinihelmikakooslused (6410),

niiskuslembesed kõrgrohud (6430), lamminiidud (6450), aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud (6510), puisniidud (*6530), rabad (*7110), rikutud, kuid taastumisvõimelised rabad (7120), siirde- ja õõtsiksood (7140), nokkheinakooslused (7150), liigirikkad madalsood (7230), vanad loodusmetsad (*9010), vanad laialehised metsad (*9020), rohunditerikkad kuusikud (9050), puiskarjamaad (9070), soostuvad ja soo-lehtmetsad (*9080) ning siirdesoo- ja rabametsad (*91D0) kaitse ning liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on püst-linalehik (*Thesium ebracteatum*) ja eesti soojumikas (*Saussurea alpina ssp. esthonica*).

Ei ole teada asjaolusid, mille korral karjääri rajamise ja toimimisega seotud võimalikud otsesed või kaudsed mõjud võiksid ulatuda kaitsealuste taimeliikide leiukohtadeni ja Salavere-Tõrasoo loodusalal kaitstavate elupaigatüüpideni või liikide elupaikadeni.

Karjääris tekkiv müra võib mõjutada, st häirida Nõlva metsise püsielupaigas kaitstavat liiki metsis.

Taotluses on modelleeritud karjäärist lähtuva müra levikut järgmistel tingimustel:

Töötavad mäemasinad: buldooser (110 dB), ekskavaator (104 dB) ja laadur (106 dB).

Müraallikate kõrgus maapinnast on 1-2 m;

Müraallikad töötavad pidevalt terve päeva vältel (kell 7-23);

Kõrghaljastuse (metsa) olemasoluga arvestatud ei ole;

Mäeeraldisel piires on maapinna reljeefi vähendatud katendikihi keskmise paksuse (0,3 m) võrra.

Taotluse kohaselt ei ole karjääris plaanis kasutada sõelumiskompleksi ega purustus-sorteerimissõlme. Modelleeritud tulemustest on näha, et kavandatava tegevusega ei kaasne eelkirjeldatud tingimustel ülenormatiivse (>60 dB) mürataseme levimist väljapoole tootmisterritooriumi. Hajumiskaardilt nähtub, et ülenormatiivne müratase (>60 dB) levib peamiselt karjäärialala piires töötavate masinate/seadmete ümber kuni ~40 m ulatuses. Kaevandataval mäeeraldisel väljakujunev iseloomulik maastik ja mäeeraldisel piiridele rajatavad katendivallid aitavad müra levikut täiendavalt lokaliseerida. Lähtuvalt koostatud müra hajumise hinnangust, kus ei ole arvestatud mäeeraldisel ja püsielupaiga vahelise metsamaaga, jääb Rüütja liivakarjääris tekkiva müra väärtus valdavas ulatuses püsielupaigas alla 35 dB (alla loodusliku mürafooni). Sõltuvalt müraallika asukohast karjääris võib müratase 35-40 dB ulatuda 90 kuni 200 meetrini püsielupaiga kaguservast või olla kogu püsielupaigas alla 35 dB.

Tabel 1. Müra mõju metsisele (eksperthinnang erinevate kirjandusallikate sünteesi alusel)

	Tugev mõju	Mõõdukas mõju	Nõrk mõju
Mäng	>40 dB	35–40 dB	<35 dB
Toitumisalad	>50 dB	45–50 dB	<45 dB

Avestades eelnevat kavandataval tegevusel müra mõju metsise toitumisaladel puudub või on nõrk.

EELIS andmetel ulatub Nõlva metsise püsielupaigas metsise mänguala püsielupaiga kaguservani ehk kattub vähesel määral alaga, kus kavandataval tegevusel võib olla mõõdukas mõju metsise mängule. Eeldatavalt metsis ei mängi püsielupaiga piirialal ning müra mõõduka mõju tsoonist väljapoole jääb mänguala kuni 1,2 km kaugusele. Sellest tulenevalt pole põhjust arvata, et karjääris töötavate masinate ja transpordimüral oleks oluline negatiivne mõju nimetatud püsielupaigale ning selle sihtkaitsevööndile.

Kaevandamisega kaasnev müra võib häirida metsiseid kevadistel mänguaegadel. Olenevalt kevadisest ilmastikust mängivad metsised märtsist mai keskpaigani. Metsise kukkede aktiivne tegevus mänguplatsil algab ööpäeva lõikes õhtul kella 17.00-st kuni kella 10.00-ni hommikul. Kaevandamisega kaasneva müra negatiivse mõju vältimiseks/vähendamiseks on vajalik metsise aktiivsel mängu perioodil (15. märtsist kuni 15. maini) vältida mürarikkeid töid, kella 17.00-st kuni kella 10.00-ni (metsise kukkede aktiivne mängimise aeg ööpäeva lõikes) karjääri diagonaalis poolitavast joonest loodes. Loale seatakse vastav tingimus.

Keelatud on looduslikult esinevate lindude hävitamine ja kahjustamine või pesade kõrvaldamine ning tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal. Valdavalt on lindude pesitsusperioodiks ajavahemik 15. märtsist kuni 31. juulini. Sellel ajavahemikul tuleks mäeeraldise raadamistöid vältida.

Taotletava mäeeraldise mõjupiirkonnas ei esine alasid, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid oleks ületatud või võidakse ületada. Taotletav mäeeraldis ei asu tiheasustusalal ning selle mõjupiirkonnas puuduvad kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alad, mistõttu kaevandamistegevusel neile mõju puudub.

2.4. inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Lähimad eluhooned asuvad taotletava mäeeraldise teenindusmaa piirist linnulennul 690 m (Säärekõnnu) ja 1,3 km (Järvakandi alevi karjääripoolne esimene eluhoone) kaugusel.

Eelhinnangu punktis 2.3. on kirjeldatud taotluses sisalduva müra modelleerimise tingimusi. Modelleeritud tulemustest on näha, et kavandatava tegevusega ei kaasne eelkirjeldatud tingimustel ülenormatiivse (>60 dB) mürataseme levimist väljapoole tootmisterritooriumi. Hajumiskaardilt nähtub, et ülenormatiivne müratase (>60 dB) levib peamiselt karjääriala piires töötavate masinate/seadmete ümber kuni ~40 m ulatuses. Kaevandataval mäeeraldisel väljakujunev iseloomulik maastik ja mäeeraldise piiridele rajatavad katendivallid aitavad müra levikut täiendavalt lokaliseerida. Seega ei mõjuta karjääri tegevus elanikkonna tervist ja heaolu müra aspektist.

Tolmu võib eralduda vähesel määral maavara väljamisel, kuid enamjaolt on looduslikus olekus liiv niiske ning ei tolma. Tolmu levik mäetööde juures on üldjuhul lokaalne, vajadusel on võimalik kasutada leevendusmeetmeid (teede ja kaevise niisutamine). Kuivõrd kaevandamisloaga ei saa üldjuhul reguleerida väljaspool mäeeraldise teenindusmaad asuvate teedega seonduvat siis tuleks elanikkonna heaolu (nt teede tolmamise vältimine, teede korrashoid) tagamiseks karjääri teenindavate teede haldajatega vastavad kokkulepped.

Taotletavas Rüütja liivakarjääris on kaevandamine planeeritud veetaseme alandamisega (karjäärist suunatakse liigne vesi kraavide abil isevoollalt suublaks olevasse veekogusse) ning sellest tulenevalt avaldab planeeritud tegevus mõju ümbritsevale veerežiimile. Taotletaval mäeeraldisel tuleb taotluse kohaselt kasuliku kihi kaevandamiseks veetaset võrreldes loodusliku veetasemega alandada keskmiselt 1 m võrra. Põhjaveetasemest allpool oleva maavara kaevandamine veetaseme alandamisega toob kaasa põhjavee taseme alanemise ja alanduslehtri (karjääri mõjuraadius) välja kujunemise karjääri ümbritseval alal. Taotluses on välja arvatud karjääri mõjuraadius ehk põhjavee alanduslehtri ulatus. Arvutuse tulemusena saadi karjääri mõjuraadiuseks 336 m karjääri keskelt ja 61 m karjääri servast. Mõjuraadius ei

ulatu lähimate majapidamisteni ning ei ole põhjust eeldada, et karjääris veetaseme alandamisega kaasneb veetaseme alanemine ka lähimate majapidamiste kaevudes.

Kehtna Vallavolikogu 16.11.2022 otsusega nr 1-2/59 on otsustatud, et kaevandaja peab veenduma, et tema tegevus ei mõjuta ümbruskonna kaevudes veetaseme alanemist. Võtma tarvitusele vastavad abinõud. Vajadusel rajab uued kaevud ja kannab rajamise kulud. Marina Minerals OÜ nõustus KOV tingimusega (registreeritud KOTKAS-es 28.11.2022 nr DM-120958-11 all). Sellest tulenevalt kantakse keskkonnaloale kaevude veeseire tingimus.

Kaevandamise ja sellele eelnevate ning järgnevate tööde käigus ei tohi kahjustada Rüütja liivakarjäärist väljapoole jäävate kraavide ja truupide tehnilist seisukorda. Vältida tuleb sette ja pinnase edasikandumist alast väljuvatesse kuivenduskraavidesse. Vajadusel tuleb ette näha maaparandussüsteemi koosseisu jäävate kahjustatud maaparandussüsteemi osade taastamine (truubid, kraavid).

Peamised tegevusalad ümbruskonnas on metsamajandus ja Järvakandi alevis asuvate ettevõtetega seonduv. Lähimad karjäärid on Ahekõnnu kruusakarjäär (4,8 km kaugusel) ja Kenni liivakarjäär (7 km kaugusel).

2.5. Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Kuna teisi karjääre lähiümbruses ei ole siis koosmõju teiste Rüütja liivakarjääri mõjupiirkonda jäävate karjääridega ei ole.

Koosmõju on pigem seotud planeeritava Rail Balticu trassi ning sellega koos rajatavate viaduktide ja ökoduktidega. Eeldatavalt ammendatakse karjäär võimalikult ruttu seoses piirkonda planeeritavate taristuobjektide maavaraga varustamisega. Seega võib eeldada, et karjääri hakatakse ka võimalikult ruttu korrastama ja metsastama, et taastada rohevõrgutiku toimimine.

3. Eelhindangu järeldus

Keskkonnaameti hinnangul puudub kavandataval tegevusel oluline keskkonnamõju, kuna:

- kavandatav tegevuskoht ei asu Natura 2000 võrgustiku alal ega selle mõjupiirkonnas. Võimaliku ebasoodsa mõju ennetamiseks kaitstavatele loodusobjektidele ja/või kaitsealustele liikidele, seatakse loale kõrvaltingimused;
- kavandatav tegevus tõenäoliselt ei põhjusta negatiivset mõju laiale ümbruskonnale kuna karjääri arvutuslik mõjuraadius jääb *ca* 61 m kaugusele karjääri servast ja lähim majapidamine asub ~700 m kaugusel kirdes;
- eelhindamise tulemusena selgus, et kaevandamine mõjutab põhjavee režiimi, kuna kaevandamine toimub veetaseme isevoolulise alandamisega. Vee alanduslehtri mõju ei ulatu kaitsealuste liikide ega elanikkonnani;
- Nurtu jõe veekvaliteeti ei mõjutata oluliselt, kui karjäärivesi suunatakse läbi kraavide;
- oluline on kraavide regulaarne hooldamine, et saasteainete piirväärtused vastaksid nõuetele;
- keskkonnanõudeid järgides ja tehniliselt korrasolevaid masinaid kasutades on avariiolekordade ja suurõnnetuste esinemine vähetõenäoline;

- eelhindamise tulemusena selgus, et kaevandamisega kaasnev müra ja tolmu ei jõua eluhooneteni ega kaitsealuste liikideni;
- kaevandatud maa korrastatakse enne keskkonnamõju kehtivusaja lõppemist metsamaaks.

Teave kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamise menetluste liitmise kohta.

Keskkonnamõju hindamise menetlusi ei liideta.

Teave vajalike keskkonnauuringute kohta.

Täiendavad keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

KeHJS § 11 lõike 8¹ kohaselt, KMH algatamata jätmise otsus peab muu hulgas sisaldama asjakohaseid KeHJS § 6¹ lõike 1 punkti 6 alusel esitatud kavandatava tegevuse erisusi või keskkonnameetmeid muidu ilmneva või olulise ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või ennetamiseks. Määruse nr 31 § 5 lõike 2 kohaselt, kui eelhinnangu järelduseks on kavandatava tegevuse KMH algatamata jätmise, esitatakse eelhinnangus põhjendatud juhul ettepanekud vajalikeks keskkonnameetmeteks.

II. MENETLUSOSALISTE ÄRAKUULAMINE

Vastavalt MaaPS § 49 lg 6 saatis Keskkonnaamet kaevandamisloa taotluse arvamuse saamiseks kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse (edaspidi *KOV*) üksusele (registreeritud KOTKAS-es 03.10.2022 nr DM-120958-8 all).

KOV üksus (Kehtna Vallavolikogu) nõustus 16.11.2022 otsusega nr 1-2/59 Rüütja liivakarjääri keskkonnamõju taotlusega tingimuslikult. KOV otsus on registreeritud KOTKAS-es 22.11.2022 nr DM-120958-9 all.

Keskkonnaamet selgitas KOV-ile 13.12.2022 kirjas nr DM-120958-12, et Keskkonnaamet ei KOV otsuse tingimust nr 1, millega KOV nõuab keskkonnamõju hindamise algatamist, loa taotlusega nõustumise siduva tingimusena.

Keskkonnaamet saatis XX.XX.XXXX kirjaga nr XXX Kehtna Vallavalitsusele ja teistele menetlusosalistele Rüütja liivakarjääri kohta tehtava otsuse ja KMH algatamata jätmise otsuse eelnõud tutvumiseks ja arvamuse andmiseks.

Kehtna Vallavalitsuse aramus .....

III. OTSUSTUS

Lähtudes eelhinnangust, Marina Minerals OÜ poolt esitatud maavara kaevandamise keskkonnamõju taotlusest, keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 3 lõike 1 punktist 1, § 6 lõike 2 punktist 2, § 6¹ lõigetest 1, 3 ja 5, § 9, § 11 lõigetest 2, 2², 2³, 4, 8 ja 8¹, Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ § 3 punktist 4, keskkonnaministri 16.08.2017 määrusest nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded“ ning tuginedes Keskkonnaameti peadirektori 10.12.2020 käskkirja nr 1-1/20/230 „Keskkonnaameti

struktuuriüksuste põhimääruse kinnitamine“ lisa 13 „Keskkonnaameti ringmajanduse osakonna põhimäärus“ p-le 2.5.1. ja Keskkonnaameti peadirektori 09.07.2021 käskkirja nr 1-1/21/137 „Keskkonnaameti teabehalduse kord” lisale 14 otsustan:

- 3.1. Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju, mistõttu Keskkonnaamet ei algata Rüütja liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele keskkonnamõju hindamist.**
- 3.2. Kavandatava tegevuse keskkonnameetmed ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks on välja toodud antava keskkonnaloa kõrvaltingimuste osas.**

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo
keskkonnaosakond

Viktoria Burtin 5688 5603 (maapõu)
viktorja.burtin@keskkonnaamet.ee

Margit Karu 5695 1985 (vesi)
margit.karu@keskkonnaamet.ee

Olavi Randver 525 4935 (looduskasutus)
olavi.randver@keskkonnaamet.ee